

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden:

ÖZEL UÇUŞ İZİNİ BELGESİ VERİLME KURALLARINA İLİŞKİN TALİMAT

(SHT-ÖUİB)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu talimatın amacı, uygulanabilir uçuşa elverişlilik gereksinimlerini karşılamayan veya karşıladığı gösterilmemiş olan ama belirli koşullar altında emniyetli uçuş yapma kabiliyeti olan hava aracının uçuşu için düzenlenecek Özel Uçuş İzni Belgesinin verilme esaslarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu talimat, uygulanabilir uçuşa elverişlilik gereksinimlerini karşılamayan veya karşıladığı gösterilmemiş, ama belirli koşullar altında emniyetli uçuş yapma kabiliyeti olan, Türk Hava Aracı Siciline kayıtlı veya kaydedilecek tüm sivil hava araçlarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu talimat, ICAO Annex 8, 9760 numaralı (Uçuşa Elverişlilik Elkitabı) dokümanı ve EASA Part-21 Subpart P'ye paralel olarak; 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu 87nci maddesine ve Sürekli Uçuşa Elverişlilik ve Bakım Sorumluluğu Yönetmeliği (SHY-M)'nin 47 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu talimatta geçen;

a) EASA: Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansı'nı,

b) "Ferry Uçuş" terimi: Bir hava aracının yolcu ve yük taşımaksızın; satın alınması veya kiralanmasında tescil işlemleri yapılmadan yurda getirilmesi amacıyla yapılan uçuşlar ile uçuşa elverişliliğine hanel getirmeyen kısmi arızalı olarak yapılan uçuşları,

c) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nü,

ç) Hava aracı: Havalanabilen ve havada seyredebilme kabiliyetine sahip her türlü aracını,

d) İHA sistemi: Bir İHA ve bunun üzerinde bulunmayan, yerde ve havadaki komuta, kontrol ve işletilmesi için gerek duyulan, uçuş açısından önemli olan yer kontrol istasyonu, muhabere ve veri hatlarını,

e) İnsansız hava aracı (İHA) : Spor veya eğlence amacıyla kullanılan model uçaklar hariç olmak üzere, içinde insan olmadan uçabilen, güç ile çalışan hava aracını,

508658169

f) Kompleks olmayan hava aracı: Motorlu kompleks hava aracı dışındaki hava araçlarını,

g) Motorlu kompleks hava aracı:

- 1) Sertifikalandırılmış azami kalkış ağırlığı 5700 kilogramı geçen uçağı veya,
- 2) 19 kişiden daha fazla yolcu oturma konfigürasyonu için sertifikalandırılmış uçağı veya,
- 3) İşletme için en az iki pilotluk asgari mürettebat ihtiyacı ile sertifikalandırılmış uçağı veya,
- 4) Turbo jet motorlu veya birden fazla turboprop motorlu uçağı veya,
- 5) Azami kalkış ağırlığı 3175 kilogramı geçen helikopteri veya,
- 6) 9 kişiden daha fazla yolcu oturma konfigürasyonu olan helikopteri veya,
- 7) İşletme için en az iki pilotluk asgari mürettebat ihtiyacı bulunan helikopteri veya,
- 8) Tilt rotor hava araçlarını.

ğ) Otorite: İlgili ülkenin Sivil Havacılık Birimini,

h) Özel Uçuş İzni Belgesi: Uygulanabilir uçuşa elverişlilik gereksinimlerini karşılamayan veya karşıladığı gösterilmemiş olan ama belirli koşullar altında emniyetli uçuş yapma kabiliyeti olan hava aracının uçuşu için düzenlenen belgeyi,

- i) SHGM Form 18B: Uçuş Koşulları Onay Formu,
 - i) SHGM Form 20A: Özel Uçuş İzni Belgesi,
 - j) SHGM Form 21: Özel Uçuş İzni Başvuru Formu,
 - k) SHGM Form 37: Uçuş Koşulları Onayı Başvuru Formu,
 - l) SHT-121.500: Özel Uçuş İzni Verilmesine İlişkin Kurallar Talimatı,
 - m) SHT-2: Helikopter Pilotu Lisans Talimatı,
 - n) SHT-21.1: Uçuşa Elverişlilik Sertifikası verilme ve/veya temdit edilme kuralları talimatı,
 - o) SHY-1: Uçak Pilotu Lisans Yönetmeliği,
 - ö) Ticari uçuş: Ücreti karşılığı yolcu, yük ve posta taşımak üzere yapılan uçuşları,
 - p) Türk hava sahası: Türkiye Cumhuriyetinin egemenliği altındaki ülke ile Türk karasuları üzerindeki sahayı,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Uçuş amaçları

MADDE 5 – (1) Özel Uçuş İzni Belgesi bu maddeye uygun olarak uygulanabilir uçuşa elverişlilik gereksinimlerini karşılamayan veya karşıladığı gösterilmemiş olan ama belirli koşullar altında emniyetli uçuş yapma kabiliyeti olan ve aşağıdaki amaçlara yönelik olan hava aracı için düzenlenecektir:

- a) Araştırma ve geliştirme,
- b) Düzenlemeler ile veya sertifikasyon şartnameleri ile uyum gösterimi,
- c) Tasarım organizasyonları veya üretim organizasyonları mürettebat eğitimi,
- ç) Yeni üretim hava aracının üretim uçuş testinin yapılması,
- d) Üretimdeki hava aracının üretim tesisleri arasında uçurulması,
- e) Hava aracının müşteri kabulü için uçurulması,
- f) Hava aracının teslimi veya ihracının yapılması,
- g) Hava aracının Otorite kabulü için uçurulması,
- ğ) Müşteri ekibinin eğitimi de dahil pazar araştırması,
- h) Fuar veya hava gösterisi,
- ı) Hava aracının, bakım veya uçuşa elverişlilik gözden geçirmesinin gerçekleştirileceği bir konuma veya bir depolama yerine uçurulması,
- i) Bir hava aracının, normal menzilinin ötesinde iniş için yeterli tesisler veya uygun yakıtın olmadığı, su üzerinde veya karasal alanlar üzerinde bir uçuş için, sertifikalandırılmış maksimum kalkış ağırlığının üzerinde bir ağırlıkta uçurulması,
- j) Rekor kırma, hava yarışı veya benzeri bir yarışma,
- k) Uygulanabilir uçuşa elverişlilik gereksinimlerini karşılayan hava aracının çevresel gereksinimlere uygun bulunması öncesinde uçurulması,

1) Karmaşık olmayan bireysel hava aracının ya da Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün, uçuşa elverişlilik sertifikası ya da tahditli uçuşa elverişlilik sertifikasının uygun olmadığını kabul ettiği hava aracı tiplerinin ticari olmayan uçuşları,

m) Azami kalkış kütlesi 20 kg.dan fazla olan İnsansız Hava Araçlarının uçuş faaliyetleri için.

Başvuru için uygunluk

MADDE 6 – (1) Özel Uçuş İzni Belgesi için başvuru;

(a) Herhangi bir özel veya tüzel kişi tarafından,

(b) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (1) bendinde belirtilen amaçla talep edilen bir Özel Uçuş İzni Belgesi için ise yalnızca hava aracı sahibi tarafından yapılabilir.

(2) Uçuş Koşullarının Onayı için herhangi bir özel veya tüzel kişi tarafından başvuru yapılabilir.

Özel uçuş izni belgesi için başvuru

MADDE 7 – (1) 6 ncı maddeye uygun olarak Özel Uçuş İzni Belgesi için ilk başvuru ve yenileme başvurusu aşağıda belirtilen sürelerde Özel Uçuş İzni Başvuru Formu (Ek-1 SHGM Form 21) ile doğrudan Genel Müdürlüğe yapılacaktır.

a) 5 inci maddenin e,f,g ve ı bentlerinde belirtilen durumlar hariç, özel uçuşun planlandığı tarihten en geç 15 iş günü önce yapılmalıdır.

b) 5 inci maddenin e,f,g ve ı bentlerinde belirtilen durumlarda ise en geç 2 iş günü içerisinde yapılmalıdır.

(2) Özel Uçuş İzni Belgesi için yapılan her bir başvuru aşağıdaki hususları içerir.

a) 5 inci maddeye uygun olarak uçuşun veya uçuşların amaçlarını,

b) Hava aracının uygulanabilir uçuşa elverişlilik gereksinimleri ile uyum göstermediği durumlar ile ilgili bilgi ve belgeleri,

c) 10 uncu maddeye uygun olarak onaylanmış Uçuş Koşullarını.

ç) Uçuşa katılanlardan söz konusu özel uçuş ile ilgili farkında olduklarına dair eğitim ve uçuş öncesi taahhüt alınmasına ilişkin yöntem ve belgeleri,

d) Havaaracı üzerine uyarıcı bilgilerin konulması için kullanılacak yöntemi.

(3) Özel Uçuş İzni Belgesi için Uçuş Koşulları, başvurunun yapıldığı zamanda onaylanmadığı durumda, Uçuş Koşullarının onayı için başvuru 9 uncu maddeye uygun olarak yapılacaktır.

Uçuş koşulları

MADDE 8 – (1) Uçuş Koşulları aşağıdakileri içerir:

a) Özel Uçuş İzni Belgesi talep edilen konfigürasyonları,

b) Hava aracının emniyetli kullanımı için aşağıdakileri içeren gerekli herhangi bir koşul veya kısıtlama,

1) Hava aracının uçuşları için güzergâh veya hava sahası veya her ikisine birden gereken koşullar veya kısıtlamalar,

2) Hava aracının uçuracak uçuş mürettebatı için gereken koşullar veya kısıtlamalar,

3) Uçuş mürettebatı dışındaki kişilerin taşınması ile ilgili kısıtlamalar,

4) Kullanım sınırlamaları, sağlanması gereken özel prosedürler veya teknik koşullar,

5) Özel uçuş test programı (eğer uygulanabilir ise),

6) Uyulması gereken bakım talimatlarını ve usullerini içeren özel sürekli uçuşa elverişlilik düzenlemeleri.

c) Hava aracının birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen koşullar ve kısıtlamalar çerçevesinde emniyetli uçuş kabiliyetine sahip olduğunu gösteren belgeleri,

ç) Açıklanan koşulların sınırları içinde kalmak için, hava aracının konfigürasyonunu kontrol etmek için kullanılan yöntemi,

Uçuş koşullarının onayı için başvuru

MADDE 9 – (1) 7inci maddenin üçüncü fıkrasına uygun olarak, Uçuş Koşullarının onayı için ilk ve yenileme başvurusu, özel uçuşun gerçekleştirilmesi planlanan tarihinden en

az 30 iş günü önce, SHGM Form 37, Uçuş Koşulları Onayı Başvuru Formu (Ek-2) ile Genel Müdürlüğe yapılacaktır.

(2) Uçuş Koşullarının onayı için yapılan her başvuru:

a) Önerilen Uçuş Koşullarını,

b) Bu koşulları destekleyen dokümantasyonu,

c) Hava aracının 8 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen koşullar veya kısıtlamalar çerçevesinde emniyetli uçuş kabiliyeti olduğuna dair bir beyan dilekçesini içerir.

Uçuş koşullarının onayı

MADDE 10 – (1) Uçuş Koşulları Genel Müdürlük tarafından, SHGM Form 18B, Uçuş Koşulları Onay Formu (Ek-3) ile onaylanacaktır. Ayrıca uygun bulunması durumunda, EASA tarafından onaylanmış Uçuş Koşulları kabul edilebilir.

(2) Başvuru sahibi, Uçuş Koşullarının onaylanması için, hava aracının SHGM Form 18B’de belirtilen koşullar ve kısıtlamalar çerçevesinde emniyetli uçuş kabiliyetine sahip olduğuna dair gerekli çalışma, değerlendirme ve taahhütleri Genel Müdürlüğe sunmak zorundadır. Genel Müdürlük, emniyetli uçuş yapılabildiğine ikna olmak için, muayene veya test yapabilir veya başvuru sahibinin yapmasını talep edebilir.

Özel uçuş izni belgesi düzenlenmesi

MADDE 11 – (1) SHGM Form 20A, Özel Uçuş İzni Belgesi, (Ek-4) Genel Müdürlük tarafından düzenlenecektir.

(2) Özel Uçuş İzni Belgesi, amaçları ve 10 uncu maddeye uygun olarak onaylanmış tüm koşulları ve kısıtlamaları belirtecektir.

Değişiklikler

MADDE 12 – (1) Uçuş Koşullarını veya ilgili destekleyici belgelerini geçersiz kılan herhangi bir değişiklik Genel Müdürlük onayına tabiidir.

(2) Özel Uçuş İzni Belgesinin içeriğini etkileyen bir değişiklik, 11inci maddeye uygun olarak yeni bir Özel Uçuş İzni Belgesi düzenlenmesini gerektirir. Yeni Özel Uçuş İzni Belgesi düzenlenmeden uçuşa izin verilmez.

Özel uçuş izni belgesinin devri

MADDE 13 – (1) Özel Uçuş İzni Belgesi devredilemez.

(2) Birinci fıkrada belirtilenden farklı olarak, 5 inci maddenin birinci fıkrasının (l) ve (m) bentlerinde belirtilen amaç doğrultusunda düzenlenen bir Özel Uçuş İzni Belgesi, hava aracı mülkiyeti el değiştirdiğinde, hava aracının tescilde kalması şartıyla hava aracı ile birlikte yeni malike devredilebilir.

Muayeneler

MADDE 14 – (1) Özel Uçuş İzni Belgesi sahibi veya başvuru sahibi, Genel Müdürlüğün talebi halinde ilgili hava aracına, her türlü muayene ve kontrol için gerekli erişimi sağlayacaktır.

Süre ve sürekli geçerlilik

MADDE 15 – (1) Özel Uçuş İzni Belgesi, azami 12 ay için düzenlenecektir ve aşağıdakiler sağlandığı sürece geçerli kalacaktır:

a) Özel Uçuş İzni Belgesi ile ilgili, 11 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen koşullar ve kısıtlamalara uyulduğu sürece,

b) Özel Uçuş İzni Belgesi Genel Müdürlük tarafından askıya alınmadıkça veya iptal edilmedikçe,

c) Hava aracının aynı tescil işaretini taşımaya devam ettikçe,

(2) Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilenden farklı olarak 5 inci maddenin birinci fıkrasının (l) bendinde belirtilen amaç doğrultusunda düzenlenen bir Özel Uçuş İzni Belgesi sınırlandırılmamış bir süre için düzenlenebilir.

(3) Özel Uçuş İzni Belgesinin kullanımından vazgeçilmesi veya iptali durumunda, Özel Uçuş İzni Belgesi Genel Müdürlüğe iade edilecektir.

Özel uçuş izni belgesi sahibinin yükümlülükleri

MADDE 16 – (1) Özel Uçuş İzni Belgesi sahibi, Özel Uçuş İzni Belgesi ile bağlı tüm koşulların ve kısıtlamaların gereğini yaptığını ve sürdürüldüğünü güvence altına almaktan sorumludur.

(2) Bu talimat kapsamındaki hava araçları hiçbir şekilde ticari amaçla yolcu, posta ve yük taşıyamaz.

Kayıt saklama

MADDE 17 – (1) Uçuş Koşullarını açıklamak ve gerekçelendirmek için üretilen tüm dokümanlar, Uçuş Koşulları onayı için başvuran başvuru sahibi tarafından yangına, doğal afetlere ve çalınmaya karşı önlem alınmış şekilde muhafaza edilecektir.

(2) Bilgisayar yedekleme diskleri ve benzeri verilerin zarar görmesini engelleyecek bir ortamda ve çalışma diskleri ve benzerlerinden ayrı olarak tutulacak ve hava aracının sürekli uçuşa elverişliliğini güvence altına almak için gerekli bilgileri sağlamak üzere saklanacaktır.

(3) Talep edilmesi halinde söz konusu dokümanlar Genel Müdürlüğe sunulacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uygulama Esasları

Uçucu personel

MADDE 18 – (1) Özel Uçuş İzni Belgesi gerektiren uçuşlarda uçacak pilotların uçuş ekibi lisans özel yetkilendirme gereklilikleri aşağıda açıklanmıştır:

a) Özel Uçuş İzni Belgesi gerektiren uçuşları gerçekleştirecek pilotlar; uçulacak hava aracı kategorisinde/tipinde/sınıfında SHY-1 veya SHT-2 gerekliliklerini karşılayan geçerli bir Uçuş Ekibi Lisansına ve Sağlık Sertifikasına sahip olmalıdır.

b) Mevcut olan bir tipte özel izinle uçuş yapacak olan pilot o tipte veya sınıfta toplamda en az 500 saat uçuş yapmış olmalıdır.

c) İlk kez üretilecek bir sınıf veya tipte özel izinle uçuş yapacak olan pilot benzer sınıf veya tipte toplamda en az 500 saat uçuş yapmış olmalıdır.

ç) Uçulacak hava aracı ilk defa üretilmiş yeni bir hava aracı ise, uçuşu yapacak veya bu hava aracında uçacak pilotlara uçuş eğitimi verecek pilotun benzer kategori/tip/sınıfta SHY-1 veya SHT-2 gerekliliklerini karşılayan geçerli bir Uçuş Ekibi Lisansına sahip olması durumunda SHY-1 madde 65 kapsamında Genel Müdürlük tarafından yapılacak değerlendirmeye göre özel tip veya sınıf yetkilendirilmesi yapılır.

(2) Genel Müdürlük tarafından uçucu personel için yapılacak özel yetkilendirmeler özel amaçlı uçuşlar sonuçlanıncaya kadar geçerlidir.

(3) 5 inci maddenin 1 inci fıkrasının (m) bendinde belirtilen amaç doğrultusunda verilen yetkilendirmeler ayrıca düzenlenir.

Sicil kaydı

MADDE 19 – (1) Özel Uçuş İzni Belgesi verilen hava aracının Türk Hava Aracı Siciline kaydı için ilk sicil kayıt esasları uygulanır.

(2) 5 inci maddenin 1 inci fıkrasının (m) bendine belirtilen amaç doğrultusunda Özel Uçuş İzin Belgesi verilen hava araçları için sicil gereklilikleri ayrıca düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli Hükümler**

İdari ve cezai yaptırımlar

MADDE 20 – (1) Bu talimatta belirtilen kurallara uymayan kuruluşa ve ilgili personele 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 141inci ve 143üncü maddesine göre işlem yapılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Geçici Maddeler**

Geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu talimatın yürürlüğe girmesinden önce SHT-21.1' e göre Uçuşa Elverişlilik Sertifikası bulunan ve bu talimat kapsamına giren hava araçları için, bu talimatın yayımlanmasına müteakip 6 ay içerisinde Özel Uçuş İzni Belgesini almak için Genel Müdürlüğe başvurulması gerekmektedir. Ancak talimatın yayımlanmasına müteakip 6 ay içerisinde bu talimatta belirtilen koşulları sağlayamayan ve bu talimat kapsamına giren hava araçlarının Uçuşa Elverişlilik Sertifikası Genel Müdürlük tarafından iptal edilir.

ALTINCI KISIM **Son Hükümler**

Yürürlük

Madde 21 – (1) Bu talimat, yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

(2) Bu talimatın yürürlüğe girdiği tarih itibariyle SHT-21.1 Rev.02'nin hükümlerinden 10,11 ve 12nci maddeleri ve SHT-121.500 talimatı yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürütme

Madde 22 – (1) Bu talimatı, Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

